

да замѣтимъ още Европида и Софокла, отъ историци-тѣ — Иродота, кой-то е прѣвый съставилъ исторії-тѣ на древни-тѣ народы преди Персидскы-тѣ войны, и Плутарха. Отъ философи-тѣ, т. е. мѫдреци-тѣ, кои-то съ разсжждавали и писали за Бога и за человѣка особенно ся прославилъ Атинянинъ Сократъ, сынъ единого образорѣзца (ваятеля). Той ся трудилъ да дознае, какъ може человѣкъ да стane счастливъ. Той, кога прочель въ Делфійския храмъ тоя надпись: „Познай самаго себѣ,“ начналь да испытува живота си, въ кого-то намѣрилъ много лошавины, кои-то препятствували на негово-то счастье, и тогава позналъ, че человѣкъ е дѣлженъ, да ся управлява по свої-тѣ съвѣсть, зада бѫде счастливъ и че за това е нужно помошь вышнаго сѫщества. Отъ тогава той начналь да живѣе и да ся обличя просто, за да не бы ся научилъ на нѣжность; начналь да ся отучява отъ всякаакви удоволствія, за да привыкне да побѣждава себе; старалъ ся трпѣливо да подноси непріятности-тѣ и уврежденія-та, за да ся не кара съ други-тѣ. А послѣ начналь той да учи млады-тѣ люди и да имъ дава съвѣсть, какъ трѣбува да живѣйтъ и да ся обхождатъ. Ученици-тѣ съ охотж слушали Сократа, и ходили съ него кога-то той излизвалъ изъ дома си.

Единъ пѧтъ Сократъ учтиво поздравилъ единаго груба человѣка, кой-то нещѣлъ да му отговори. Ученици-тѣ рѣкли Сократу: „Зачто ся кланяшь на такъвъ простакъ?“ А Сократъ имъ тихо отговорилъ: „Вы негли искате да бѫдѣ и азъ такъвъ простакъ, какъвъ-то е той.“

Отъ тука ся види, какъ ся е трудилъ Сократъ да побѣждава себе и да живѣе безлорочно. Но при всичко това той най-послѣ припозналъ, че, „въ сърдце-то всякаго человѣка кръеся такъва склоностъ, коя-то го води камъ лошавы дѣла: че человѣкъ, безъ помошь отъ божоветѣ, никакъ не може да